

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. директора
Навчально-наукового інституту
«Каразінський інститут
міжнародних відносин та
туристичного бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

“ ” _____ 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«ОСНОВИ МАКРОЕКОНОМІКИ»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	29 – «Міжнародні відносини»
спеціальність	292 – «Міжнародні економічні відносини»
освітня програма	«Міжнародні економічні відносини»,
вид дисципліни	обов'язкова
ННІ: «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»	

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
17 вересня 2024 року, протокол № 2

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Олена ДОВГАЛЬ, д-р екон. наук, професор,
професор кафедри міжнародних економічних відносин та логістики ХНУ імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та логістики
Протокол № 2 від 9 вересня 2024 року

В.о. завідувача кафедри

Анна ЗАЙЦЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми

Олена ХАНОВА

Програму погоджено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Протокол № 1 від 17 вересня 2024 року

Голова науково-методичної комісії

Ганна ПАНАСЕНКО

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана факультету
міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу
Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

“ ” 20..... р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ МАКРОЕКОНОМІКИ»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	/ 29 – «Міжнародні відносини»
спеціальність	292 – «Міжнародні економічні відносини»
освітня програма	«Міжнародні економічні відносини»
вид дисципліни	обов'язкова
факультет	міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
28 серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Олена ДОВГАЛЬ, д-р екон. наук, професор,
професор кафедри міжнародних економічних відносин імені
Артура Голікова ХНУ імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова
Протокол № 19 від 26 серпня 2024 року

В.о. завідувача кафедри

_____ Анна ЗАЙЦЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми

_____ Олена ХАНОВА

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Протокол № 16 від 28 серпня 2024 року

Голова науково-методичної комісії

_____ Олена МИКОЛЕНКО

ВСТУП

Програма вивчення обов'язкової дисципліни «**Основи макроекономіки**» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» підготовки бакалавра за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – формування системних знань в галузі сучасної макроекономічної теорії та вміння їхнього застосування для вирішення поточних практичних завдань.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

– формування наступних загальних компетентностей:

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

1.3. Кількість кредитів – 5

1.4. Загальна кількість годин – 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
32 год.	14 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год. практи. + 16 год. семін. занять	-
Самостійна робота	
86 год.	136
У т.ч. індивідуальні завдання	
-	-

1.6. Заплановані результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях. ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Макроекономіка як наука

Макроекономіка як розділ економічної науки. Основна макроекономічна проблема. Макроекономічні потреби, блага, ресурси і результати. Необмеженість потреб. Обмеженість ресурсів. Крива виробничих можливостей. Підвищення ефективності економіки як головне завдання макроекономіки. Об'єкти та суб'єкти макроекономіки. Економічна система: сутність, основні елементи. Типи економічних систем. Основні моделі змішаної економіки. Основні суб'єкти макроекономіки. Предмет макроекономіки, його визначення. Сутність макроекономічного аналізу. Відмінність між мікро- та макроекономічним аналізом. Нормативна та позитивна макроекономіка. Функції макроекономіки. Особливості макроекономічного аналізу. Агрегування як найважливіший принцип макроекономічного аналізу. Агрегування ринків. Агрегування макроекономічних агентів. Концепція очікувань. Методологія макроекономічного аналізу. Макроекономічний аналіз ex post та ex ante. Макроекономічні моделі та їх різновиди. Екзогенні та ендогенні змінні в моделях. Дві групи макроекономічних показників: показники потоків та показники запасів. Абсолютні та відносні макроекономічні показники. Види рівноважних станів. Врахування фактору часу в макроекономічних моделях. Принцип дисконтування. Історичний екскурс. Історія розвитку макроекономіки. Зародження макроекономіки. Кейнсіанство. Монетаризм. Економіка пропозиції. Неолібералізм. Теорія раціональних очікувань. Інституціоналізм. Модель міжгалузевого балансу В. Леонтьєва. Кейнсіанська макроекономічна модель.

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Система національних рахунків (СНР) та історія її створення. Стандарти СНР ООН. Елементи системи національних рахунків. Концепції, покладені в основу СНР. Основні категорії СНР: товари, кінцева, проміжна продукція, додана вартість, трансферти, резиденти. Внутрішня, зовнішня та національна економіка в системі національних рахунків. Основні класифікації, що використовуються в СНР: інституційні одиниці сектору та галузі економіки, економічні операції, податки і субсидії. Поняття рахунка та його економічний зміст. Загальна характеристика рахунків внутрішньої та зовнішньої економіки. Основні макроекономічні показники. Валовий внутрішній продукт (ВВП). Валовий національний дохід (ВНД). Чистий факторний дохід (ЧФД). Принципи обліку ВВП. Способи (методи) виміру ВВП. ВВП, розрахований за видатками. Метод розрахунку ВВП за доходами. Метод розрахунку ВВП за доданою вартістю. Валова та додана вартість. Сутність і розрахунки макроекономічних показників ВВП на душу населення. Номінальний та реальний ВВП. Індеси цін. Індекс споживчих цін (ІСЦ). Дефлятор ВВП (індекс Паше). Темп (рівень) інфляції. Темп зростання і темп приросту. Темп зміни вартості життя. "Ідеальний" індекс Фішера. Співвідношення показників у системі національних рахунків. Чистий внутрішній продукт (ЧВП). Чистий національний дохід (ЧНД). Валовий наявний дохід (ВНД). Чистий наявний дохід (ЧНД). Національні заощадження. Особистий дохід. Особистий безподатковий дохід. Національне багатство. Матеріальні та нематеріальні елементи національного багатства.

Тема 3. Сукупний попит та сукупна пропозиція

Модель економічного кругообігу. Основні економічні поняття, які використовуються в моделі. Найпростіша модель кругообігу для закритої економіки без втручання держави. Двосекторна схема кругообігу продукту, витрат та доходів. Модель кругообігу за участю держави. Повна (чотирьохсекторна) схема кругообігу продукту, витрат та доходів. Роль фінансових посередників в економічному кругообігу. Основна макроекономічна тотожність. Модель AD-AS. Значення моделі AD-AS у макроекономічному аналізі. Сукупний попит та його структура. Відмінності сукупного попиту від одотоварного

попиту. Закон сукупного попиту. Крива сукупного попиту. Цінові чинники сукупного попиту. Нецінові чинники сукупного попиту. Сукупна пропозиція та її структура. Закон сукупної пропозиції. Відрізки кривої сукупної пропозиції: кейнсіанський, висхідний, класичний. Цінові чинники сукупної пропозиції. Нецінові фактори сукупної пропозиції. Рівновага моделі AD-AS. Взаємодія сукупного попиту та сукупної пропозиції. Поняття макрорівноваги. Встановлення рівноважного рівня цін та рівноважного обсягу національного виробництва. Шоки в сукупному попиті та в сукупній пропозиції.

Тема 4. Гроші та грошовий ринок

Гроші, їх функції та види. Сутність грошей та їх специфічні особливості. Функції грошей. Товарні та символічні гроші. Кредитні гроші. Попит на гроші. Класична кількісна теорія попиту на гроші. Кількісне рівняння обміну І. Фішера та кембриджське рівняння. Кейнсіанська теорія переваги ліквідності. Пропозиція грошей. Система фінансових агрегатів. Квазі-гроші. Чинники, що визначають пропозицію грошей. Рівновага на ринку грошей. Механізм відновлення та підтримки рівноваги на грошовому ринку. Показники грошового ринку. Норма обов'язкового резервування. Грошова база. Обов'язкові та надлишкові резерви. Банківський кредит. Коефіцієнт (норма) депонування. Кредитне розширення (кредитна мультиплікація). Процес депозитного розширення. Банківський (депозитний) мультиплікатор.

Тема 5. Інфляційний механізм

Поняття та види інфляції. Сутність інфляції. Інфляційні чинники зростання цін. Види інфляції в залежності від різних критеріїв. Рівень (темп) інфляції. Помірна (повзуча) інфляція. Галопуюча, висока гіперінфляція. Управління інфляційним процесом та формування інфляційних очікувань. Дефляція, дезінфляція, стагфляція. Моделі інфляції. Інфляція попиту. Інфляція витрат. Інфляційна спіраль. Зовнішні та внутрішні фактори інфляції. Інфляція, що імпортується. Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Чинники, що впливають на рівень інфляції. Короткострокова та довгострокова крива Філіпса. Основні наслідки інфляції. Інфляційний податок. Витрати очікуваної інфляції. Недоліки інфляції. Сеньораж. Наслідки гіперінфляції. Антиінфляційна політика. Активна бюджетна політика. Комплекс заходів антиінфляційної політики. Градування. Політика цін та доходів.

Тема 6. Грошово-кредитна політика держави

Грошово-кредитна політика: цілі та інструменти. Стратегічні та тактичні цілі грошово-кредитної політики. Банківська система. Функції центрального банку. Функції комерційного банку. Таргетування інфляції. Інструменти грошово-кредитної політики. Види грошово-кредитної політики та їх вплив на економіку. Стимулююча грошово-кредитна політика. Стримуюча (обмежувальна) грошово-кредитна політика. "Механізм грошової трансмісії". "Політика дешевих грошей". "Політика дорогих грошей". Переваги та недоліки грошово-кредитної політики.

Тема 7. Ринок праці та соціальна політика

Ринок праці та його складові. Функції ринку праці. Особливості ринку праці. Попит на працю та фактори, що його визначають. Чинники пропозиції праці. Крива попиту на працю у неокласичній концепції. Номінальна та реальна заробітна плата. Крива пропозиції праці у неокласичній концепції. Рівновага на ринку праці з погляду неокласичного підходу. Трудонадлишкова та трудодефіцитна кон'юнктура ринку праці. Кейнсіанський підхід до теорії зайнятості. Основні показники ринку праці: зайнятість та безробіття. Склад робочої сили. Рівень безробіття. Причини та типи безробіття. Фрикційне, структурне та циклічне безробіття. Природне безробіття. Повна зайнятість. Модель динаміки робочої сили. Природний рівень безробіття та чинники, що його визначають. Наслідки безробіття. Некономічні та економічні наслідки безробіття. Закон Оукена. Заходи боротьби з

безробіттям. Методи державного регулювання ринку праці. Активна і пасивна політика державного регулювання ринку праці. Основні структурні елементи системи регулювання ринку праці. Крива Філіпса. Соціальна політика держави. Система захисту населення. Економічна нерівність і перерозподіл доходів. Доходи: основні форми, джерела, види. Визначення ступеня нерівності у вимірюванні доходів. Крива Лоренца. Бідність і прожитковий мінімум. Державна політика у сфері доходів. Розподіл доходів у світі. Визначення показників бідності. Державна система соціального захисту.

Тема 8. Фіскальна політика і державний бюджет

Фіскальна політика: цілі та інструменти. Поняття фіскальної (бюджетно-податкової) політики. Цілі фіскальної політики як стабілізаційної політики. Інструменти фіскальної політики: доходи та видатки державного бюджету. Державний бюджет Бюджетна система Основні джерела національних доходів. Податки та його функції. Податкова система. Принципи оподаткування. Основні види податків: прями та непрями. Типи систем оподаткування: пропорційна, прогресивна та регресивна. Напрями та категорії витрат державних витрат. Фіскальна політика та сукупний попит. Основні напрямки фіскальної політики: стимулююча та стримуюча. Дискреційна та недискреційна фіскальна політика. Простий кейнсіанський мультиплікатор. Вбудовані (автоматичні) стабілізатори. Переваги та недоліки фіскальної політики. Переваги та недоліки дискреційної фіскальної політики. Внутрішній та зовнішній лаги. Переваги та недоліки недискреційної фіскальної політики. Фіскальна політика та сукупна пропозиція. Крива Лаффера. Теорія економіки пропозиції. Фіскальна політика, бюджетний дефіцит та державний борг. Сальдо державного бюджету. Профіцит та дефіцит державного бюджету. Фактичний, структурний та циклічний бюджетний дефіцит. Основні концепції балансування бюджету. Емісійний метод фінансування дефіциту бюджету (монетизація дефіциту). Фінансування дефіциту бюджету з допомогою внутрішнього боргу. Обслуговування державного боргу. Ефект витіснення приватних інвестицій. Фінансування дефіциту бюджету за допомогою зовнішнього боргу. Тягар боргу для економіки країни

Тема 9. Економічний цикл та економічне зростання

Економічний цикл та його фази. Концепція економічного циклу. Характеристика фаз циклу: криза, депресія, поживлення та підйом. Дво- та чотирифазові підходи до аналізу економічного циклу. Причини економічного циклу. Три типи економічних потрясінь: шоки сукупного попиту, шоки сукупної пропозиції та політичні шоки. Показники економічної кон'юнктури. Темп економічного зростання. Темп зростання ВВП. Темп економічного розвитку. Економічна кон'юнктура. Показники економічної кон'юнктури: проциклічні, контрциклічні, ациклічні. Види економічних циклів. «Малі цикли» (Кітчина). Класичні (середні) цикли (Жуглара). «Довгі цикли (хвилі) Кондратьєва». Столітні цикли. Циклічні та нециклічні коливання. Економічне зростання та його показники. Міжкраїнові та міжчасові відмінності в рівні та темпах розвитку. Концепція економічного зростання. Швидкість економічного зростання. Зростання, що накопичується. "Правило 70". Ефект "швидкого старту". Типи та фактори економічного зростання. Виробнича функція. Екстенсивний та інтенсивний типи економічного зростання. Чинники екстенсивного типу економічного зростання. Чинники інтенсивного типу економічного зростання. Чинники економічного зростання з боку пропозиції. Чинники економічного зростання з боку попиту. Чинники розподілення. Інституційні чинники. Моделі економічного зростання. Значення моделей у прогнозуванні економічного зростання. Некейнсіанські моделі. Модель Харрода–Домара. Неокласичні моделі: виробнича функція Кобба–Дугласа та її подальша модифікація. Продуктивність праці. Чинники, які визначають продуктивність праці. Ефект масштабу. Модель економічного зростання Солоу. Вплив технічного прогресу на економічне зростання. Закон спадного граничного продукту. Наслідки економічного зростання.

Альтернативні витрати економічного зростання. Витрати, пов'язані зі зменшенням віддачі від інвестицій. Витрати, пов'язані із забрудненням довкілля.

Тема 10. Державне регулювання відкритої економіки

Теоретичні підходи до державного регулювання економіки. Поняття державного регулювання економіки. Економічні функції держави. Метод прямого впливу на економіку. Непрямий метод регулювання. Парадокс заощаджень. Політика державного активізму. Основні напрями регулювання економічного зростання. Основні об'єкти державного регулювання економіки. Адміністративні та економічні важелі державного регулювання. Поняття відкритої економіки. Сутність відкритої економіки. Відкрита економіка як об'єктивна тенденція світового розвитку. Критерії відкритої економіки. Кількісні індикатори відкритої економіки. Моделі малої та великої відкритої економіки. Платіжний баланс: макроекономічне значення та структура. Поняття та структура платіжного балансу. Дефіцит та профіцит платіжного балансу. Форми міжнародної торгівлі. Теорія порівняльної переваги. Зовнішня торгівля і розподіл доходів. Чистий експорт та його вплив на рівноважний ВВП. Складний мультиплікатор відкритої економіки. Торговельна політика держави. Резервні активи та офіційні резерви. Валютний курс та його регулювання. Основні методи валютного коригування: прямий та зворотній. Різновиди валютного курсу: номінальний та реальний. Режими регулювання валютного курсу. Стабілізаційна політика у відкритій економіці.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
		о	л	п	сем	інд		ср	о	л	п	се м	інд
Тема 1. Макроекономіка як наука	15	4	2	2		7	15	1					14
Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	15	4	2	2		7	15	2					13
Тема 3. Сукупний попит та сукупна пропозиція	15	4	2	2		11	15	2					13
Тема 4. Гроші та грошовий ринок	15	2	1	1		11	15	1					14
Тема 5. Інфляційний механізм	15	2	1	1		11	15	1					14
Тема 6. Грошово-кредитна політика держави	15	2	1	1		11	15	1					14
Тема 7. Ринок праці та соціальна політика	15	4	2	2		7	15	1					14
Тема 8. Фіскальна політика і державний бюджет	15	4	2	2		7	15	2					13
Тема 9. Економічний цикл та економічне зростання	15	4	2	2		7	15	2					13
Тема 10. Державне регулювання відкритої економіки	15	2	1	1		11	15	1					14
Усього за курсом	150	32	16	16		86	150	14					136

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ, ЛАБОРАТОРНИХ) ЗАНЯТЬ

Назва теми	Кількість годин	
	практ.	семін.
Тема 1. Макроекономіка як наука	2	2
Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	2	2
Тема 3. Сукупний попит та сукупна пропозиція	2	2
Тема 4. Гроші та грошовий ринок	1	1
Тема 5. Інфляційний механізм	1	1
Тема 6. Грошово-кредитна політика держави	1	1
Тема 7. Ринок праці та соціальна політика	2	2
Тема 8. Фіскальна політика і державний бюджет	2	2
Тема 9. Економічний цикл та економічне зростання	2	2
Тема 10. Державне регулювання відкритої економіки	1	1
Разом	16	16

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ теми	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Розкрити сутність макроекономіки як науки (опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури з метою підготовки до семінарського заняття)	7	14
2.	Проаналізувати макроекономічні показники в системі національних рахунків (опрацювання лекційного матеріалу, додаткової рекомендованої літератури за темою з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю)	7	13
3.	Виявити сутність та умови рівноваги сукупного попиту та сукупної пропозиції (опрацювання за допомогою рекомендованих літературних та інтернет-джерел з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю)	7	13
4.	Розкрити роль грошей та грошового ринку (опрацювання за допомогою рекомендованих літературних та інтернет-джерел, даних міжнародних організацій з метою підготовки питань семінарського заняття та підсумкового семестрового контролю)	11	14
5.	Виявити форми інфляційного механізму (опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури з метою підготовки до семінарського заняття)	11	14
6.	Розкрити сутність грошово-кредитної політики держави (опрацювання лекційного матеріалу, додаткової рекомендованої літератури за темою з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю)	11	14
7.	Проаналізувати ринок праці та соціальну політику держави (опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури з метою підготовки до семінарського заняття)	7	14
8.	Розкрити сутність фіскальної політики і державного бюджету (опрацювання лекційного матеріалу, додаткової рекомендованої літератури за темою з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю)	7	13

9.	Проаналізувати сутність та чинники економічного циклу та економічного зростання (опрацювання за допомогою рекомендованих літературних та інтернет-джерел, даних міжнародних організацій з метою підготовки питань семінарського заняття та підсумкового семестрового контролю)	7	13
10.	Виявити особливості державного регулювання відкритої економіки (опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури з метою підготовки до семінарського заняття)	11	14
11.	Разом	86	136

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Використовуються такі методи навчання, як словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вирішення задач, відповіді на тести, практична робота) тощо.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Засвоєння тем (**поточний контроль**) контролюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових розділів (**проміжний контроль**) – на практичних та семінарських підсумкових заняттях.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- практичні завдання;
- тестові завдання;
- виконання семестрової роботи (письмова форма екзамену).

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену у 2-му семестрі. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин.

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

- 2 теоретичних питання – 20 балів (10x2)
- творче питання – 20 балів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю.

У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Максимальні значення оцінювання діяльності студента під час вивчення навчальної дисципліни

Поточний контроль та самостійна робота										Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T6	T7	T8	T9	T10		40	100
60										(20 балів за 2 теор. питання та 20 балів за творче питання)	

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять – до 60 балів, з них: активна робота та виступи на семінарських заняттях – до 10 балів, підготовка та виступ з презентацією – до 20 балів (2 виступи по 10 балів), розв'язання завдань на практичних заняттях – до 10 балів (2 завдання по 5 балів), виконання тестових завдань (поточне тестування) – до 20 балів.

Критерії оцінювання відповідей під час проведення підсумкового контролю:

Критерії оцінювання теоретичних питань:

- **8-10 балів** – відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; студент впевнено володіє теоретичним та фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки, вміє виявити тенденції, визначити перспективи; студент має навички користування фактичним матеріалом і вміло застосовує його при відповідях; відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу.
- **5-7 балів** – відповідь правильна, послідовна, логічна, але студент допускає у викладі окремі незначні пропуски теоретичного фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, орієнтується в матеріалі; студент має навички користування фактичним матеріалом.
- **3-4 бали** – студент володіє більшою частиною теоретичного фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у нормативній базі, теоретичних засадах, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки.
- **1-2 бали** – студент виявляє незнання більшої частини теоретичного та фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки.
- **0 балів** – відповідь відсутня або не відповідає змісту завдання.

Критерії оцінювання творчих питань:

- **15-20 балів** – відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; студент впевнено володіє теоретичним та фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки, вміє виявити тенденції, визначити перспективи; студент має навички користування фактичним матеріалом і вміло застосовує його при відповідях; відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу.
- **10-15 балів** – відповідь правильна, послідовна, логічна, але студент допускає у викладі окремі незначні пропуски теоретичного фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, орієнтується в матеріалі; студент має навички користування фактичним матеріалом.
- **5-10 балів** – студент не володіє більшою частиною теоретичного фактичного матеріалу, допускає істотні пропуски у відповіді, не впевнено орієнтується у нормативній базі, теоретичних засадах, не вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки.
- **1-5 балів** – студент виявляє незнання більшої частини теоретичного та фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки.
- **0 балів** – відповідь відсутня або не відповідає змісту завдання.

Критерії оцінювання загальних навчальних досягнень студентів

- **«90–100» (відмінно)** – студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує

- набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;
- **«70–89» (добре)** – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладення теоретичного змісту або при аналізі практичного;
 - **«50–69» (задовільно)** – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю.
 - **«0–49» (незадовільно)** – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
90 – 100	відмінно
70 – 89	добре
50 – 69	задовільно
1 – 49	незадовільно

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Основи макроекономіки: дистанційний курс на платформі Moodle, режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=9840>
2. Макроекономіка : підручник / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. – 2-ге вид., переробл. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 307 с.
3. Соболева О.П. Макроекономіка. Навчальний посібник – Харків: ХІБС УБС НБУ, 2021 – 158 с.
4. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. С.М. Панчишин , П.І. Островерх, І.В.Грабинська та ін 3-тє вид., виправл. та доп. Львів. Апріорі, 2017. Кн.1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка . 567с.
5. Макроекономіка: базовий курс : навч. посіб. / проф. І.Й. Малий, проф. І.Ф. Радіонова, доц. Т.Ф. Куценко, доц. Н.В. Федірко та ін. — К. : КНЕУ, 2021. — 254 с.

Додаткова література

1. Башнянин Г.І., Медведчук С.В., Шевчук Є.С. Політична економія. Навчальний посібник. Львів: «Новий світ-2000». 2020. 480с.
2. Бурда М., Виполош Ч. Макроекономіка: Європейський контекст. -К., 2008. - 258 с.
3. Васильченко В.С. Державне регулювання зайнятості. Навч. посіб. / В.С.Васильченко КІІВ. КНЕУ, 2018. 252 с.
4. Кулішов В.В. Макроекономіка: основи теорії і практикум: Навч. посіб. для внз. -2-ге вид., випр. Львів. Магнолія плюс, 2020. 256 с.

5. Макроекономіка: Навч. посібник / за заг.ред. Гупала О.Г. КИЇВ. «Хай-Тек Прес». 2010.
6. Мікроекономіка і макроекономіка. Підручн. Для студ. екон. спец, заклад, освіти: у 2 ч. / С. Будаговська, О. Кілієвич, І. Лукіна та ін.; За заг ред. С. Будаговської. КИЇВ. Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2021. 517 с.
7. Політична економія. Навчальний посібник. / За ред. В.О. Рибалкіна. Київ: «Академвидав». 2019. 671с.
8. Задоя А.А., Петруня Ю.Е. Макроекономика: Учебник. КИЇВ. Знання, 2018. 368 с.

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

- <http://civicua.org> – електронний портал суспільних організацій України
- <http://europa.eu.int/> – електронний портал Євросоюзу
- <http://news.ft.com/> – офіційний сайт газети *Financial Times*
- <http://whitehouse.org/> – офіційний сайт Білого дому (Вашингтон)
- <http://www.bank.gov.ua/> – офіційний сайт Національного банку України
- <http://www.cordis.lu/> – Європейська асоціація трансферу технологій, інновацій та інформації
- <http://www.economist.com/> – сайт журналу *Economist*
- <http://www.ei.com.ua/> – інформаційне агентство Експресінформ – основні фінансові індикатори України
- <http://www.imf.org/> – офіційний сайт Міжнародного валютного фонду
- <http://www.industry.com.ua/> – рейтинги українських підприємств, у тому числі і науково-виробничих, на сайті Міністерства промислової політики України
- <http://www.me.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України
- <http://www.osce.org/> – офіційний сайт Організації безпеки та співробітництва в Європі
- <http://www.unctad.org/> – офіційний сайт *UNCTAD*
- <http://www.worldbank.org/> – офіційний сайт Світового банку

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО) надається можливість скласти **екзамен дистанційно** на платформі Moodle в дистанційному курсі **Основи макроекономіки**, режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=9840>